

STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY

NO. 06252

GEZANG IN SHTUREM

Sara Birnbaum

THE MAX PALEVSKY
YIDDISH LITERATURE COLLECTION

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified.

If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

שרה בירובים

געזאנג

איד

צומירעם

בוענאס איירעס

בעזרתנו אין שמורעים

שרה בירנבוים

געזאנג אין שטורעם

לידער

ארויסגעגעבן פון
ליטעראטור און זשורנאליסטן פארין "ה. ד. נאמבערג"
אין ארגענטינע

בוטשאטש איירעם

1950

PRINTED IN ARGENTINE

CANTARES EN LA TEMPESTAD

POESIAS

de SARA BIRNBAUM

Buenos Aires 1950

שרה בירנבוים בוך לידער „געזאנג אין שטורעם“,
איז א זאמלונג לידער געשאפן פון דער דיכטערין פאר די
לעצטע יארן פון יידישער קאטאסטראפע און נייעם יידישן
אויפקום. ס'האט געווירקט אויפן געמיט פון דער דיכטערין
און ווערט אפגעשפיגלט אין אירע לידער וואס זיינען טיפיש
פרויואישע, לירישע, זויכע און שטילע געזאנגען.

שרה בירנבוים איז ניט קיין פנים חדשות אין דער
יידישער דיכטונג. זי האט אָנגעהויבן אין איר אַלטער היים,
אין וואַרשע, אין דער גרופע פון א. א. מ. ווייסנבערג. אין
בוענאָס איירעם האָבן געדרוקט אירע לידער „די יידישע
צייטונג“, „די פרעסע“ און פאַרשיידענע זשורנאַלן אין
לאַנד און אויסלאַנד און אייניקע פון די לידער זיינען
פאַרעפנטלעכט געוואָרן אין אַ בוך־פאַרעם אין 1938
א. ט. „זינג איך מיר“.

דאָס איצטיקע איז דאָס צווייטע בוך לידער פון
דער דיכטערין, וואָס דערשיינט אין דער אויסגאַבע פון
ליטעראַטן און זשורנאַליסטן פאַרזיין „ה. ד. נאָמבערג“
אין אַרגענטינע.

די אַרויסגעבער.

בוענאָס איירעם, 1950

I

געזאנג אין שמורעם

ד י מ א מ ע

וואנדערט, וואנדערט, אום די מאמע.
אויף די הענט איר קינד,
האָט זי נישט קיין וויגל —
וויגט זי עס אין ווינט.

ווינט זי עס און זינגט עס
פון דעם וואנדער-וועג,
און זי זעט אין הלום
זיינע צוקונפט-מעג.

און זי זעט אים שפּאַנען
אין נאַכמיש טיפּן פּיין,
אין גלאַנץ פון זיינע אויגן
גליט אַ וואונדער-שיין.

די שיין — זי זאגט אַן בשורות
פון אַ וואונדער-העלה,
וואָס ברענגט זון אויף קאָפּ
פאַר דער נאַכט פון וועלט.

א ג ע ב ע ט

לכנה, לכנה,
נישט שיין אזוי העל,
אט ליג איך באהאלטן
אין קעלער פארמאכט.
און זע
דורך די שפאלטן,
ווי דו לייכסט
אין דער נאכט.

פארשלייער דיין פנים
מיט וואַלקן פון קרעפ,
זאל שונא ניט זען
דעם קעלער, די טרעפ.

וואָס פירן
צום לעצטן סוד
פון מיין מאמען,
וואָס שעפמשעט אין שטיל:
כ'ועל דיך היטן
פון אלע פלאמען.

ביי די שוועלן

וויינען מאמעס
ביי די שוועלן,
הילט זיי נאכט
מיט אירע פליגל,
הענגען זיי
די טרערן אויף
אויף יעדער טיר
וואו ס'איז א ריגל.

וואוינען דארטן
הערצער ראבן,
לאכט מען פון די
מאמע-טרערן,
ליגן מאמעס
אויף די שוועלן,
מיט קינדער בלאנדזשענדע
ווי שמערן.

קומט א שמורעס-וויינמ,
א וויכער,
ברעכט ער אויס
טיר און שויבן.

און ס'צעפאלן זיך
די נעסטן,
פון די ווילדע
שווארצע ראַבן.

טום אַ זון
אַ שייַן פון מורה,
בליען אויף
מאַמעס אויגן.
וואַרקען מויבן
שוין אַ בשורה,
פון אַ העלן
רעגנבויגן.

ביים ראנד פון וועלט

ביים ראנד פון וועלט
שמיים א צעלט,
וואוינט זיך דארט
די באַבע וועלט.

קוקט ארויס
פון פענצער-רוים,
און עם טונקלט
זיך איר טרוים.

— ווייסט נישט באַבע
פארוואס ערד
איז פול אזוי
מיט גיפט און שווערד?

און ימען זענען
בלומיק-רוים,
און מענטשן שלאָגן זיך
ביז טויט?

פרעגט זיך באַבע
ביי דער נאכט:

— וואס האט מענטש
פון וועלט געמאכט ?

ענטפערט נאכט
מיט טונקל-רייד,
און הילט זיך אין
אין טרויער-קלייד :

— נאָר, דו, באַכע,
זעסט דעם צער,
ווי די וועלט
איז אין געפאָר ;

און שטערן ווערן
אויסגעברענט,
און גייען אויס
אויף מיינע הענט !

שלוכצט די באַכע
מיף אין זיך,
און ווישט די טרערן
מיט איר טוך ...

און ווען זי וויינט
די אויגן אויס —
פיקט אויפסניי
א וועלט זיך אויס.

קוקן פלאמען אין מיין שויב

קוקן פלאמען
אין מיין שויב,
וואַרקעט אין נעסטן
אַ שויב,
— וועקט זיך מיין קינד.

שלאַנגן זיך ברידער
אין גאַסן
פאַר מענטשלעכע רעכט,
— צאַפלט מיין קינד
אין די נעכט.

טראַגט מען
הרוגים פון שלאַכט,
— צעוויינט זיך מיין קינד
אין דער נאַכט
און שרייט:
— טאַמע, טאַמע! ..

דאָס אַש פון קרבנות

שטופן זיך שמויבעלעך אַש
אין די רייען.
שטויבן פון מאַמעס,
שטויבן פון מאַמעס,
שטויבן פון זין, און פון מעכטער,
און פיצעלעך קינדער
פון וויג.

וואָס פאַרברענט האָט דער שונא
אין זיין טונקעלעם פייער,
איצט ריידן זיי, ווי דורך אַ וואונדער
צום יידישן העלד:

צעגלי אונדזער אַש
אין דיין הערלעכן פלאַם,
זאָל יעדער שטויב אונדזער
ווי ליכטיקע זונען אויפגיין
און וואונדער באווייזן,
און וואונדער באווייזן.

און געשען איז דאָס וואונדער,
יעדעס שמויבעלע אַש,
זיך אין הערלעכע זונען צעגליט,
און פארשרפה'ט דעם שונא
מיט זיין גיפטיקע רוט.

צום פּרילינג

פּרילינג, פּרילינג!
דו ביסט מיר ליב,
דאך קאן איך היינט
פאר דיר נישט זינגען.

ווייל חרוב איז
מיין היים און לאַנד,
און איבער וועלט
די שווערדן קלינגען.

און האַט אזוי
פארגלומט זיך גאט
א שפּיל אזא
זיך מאַכן:

חרוב וועלטן,
מענטש צו שפּאַט,
און פון דעם
א שפּאַט זיך מאַכן.

זאג מיר פּרילינג,
צעגרינטער פּריינד,

קאן מען היינט
גאָמס פראַכט באַזינגען?

ווען ערד איז פול
מיט בלוט און לייד,
און איבער מענש
די שווערדן קלינגען.

די בענקשאפט איז געבליבן

פארנאכט
קוקן ביידע
דורך דער שויב,
זי שוין מער נישט יונג,
ער אויך
אין שאטן שוין געהילט.

זי רעדט אין טונקלקייט
צו אים:
פון זוך-פארגאנג,
און פון מענטשן-מיגערס
וואס מאכן הרוב
היים און לאנד.

וואו איר וויגל
איז געשמאנען,
ערגעץ איבער
ימען ווייט.
אין א שטיבל
אויף א בערגל,
וואס האט געשפיגלט
זיך אין טייד.

האַט די מאַמע
איר געזונגען.
און פאַרוויגט
מיט ברכות שמיל.
און דעם מאַמעס
הייסע תפילות
אַנגעצונדן
שמערן פיל.

איצט איז שמויב
פון אַלץ געוואָרן.
ס'איז היים פאַרגאַנגען
ווי די זון.
נאָר די בענקשאַפט
איז געבליבן,
ווי די לעצמע
פלאַמען-זון.

ניט שרעק זיך

ניט שרעק זיך פאר דער נאכט.
וואס קוקט ווי א מכשפה,
ווארפט איר שווארצע קארט,
זאגט דיר פאר דיין זיין,
און זי וויל מיט שקר
פארטונקלען דיר דיין שיין.

מיטן ערשטן קריי פון האץ
צעפאלט דאס שווארצע ריך,
די נאכט זי ווערט צערונגען
מיט איר שקר גלייך.

א בינטל זשאסמין

א בינטל זשאסמין,
ווייס און פריש,
חלומט
אין קריגל וואסער
אויפן טיש.

פון פרילינג-וועלט,
וואס אייביק בליט,
פון צויבער-פייגל,
וואס בענטשט מיט ליד.

פון קנאספן-קינדער,
וואס בליען מיט פראכט,
און זיי שרעקט ניט
קיין וועלקן-מאכט.

פלוצים האט א ווינט
דאס פענצטער אויפגעפראלט —
פון די ווייסע
זשאסמינען-בלומען
א בלעטל אפגעפליקט.

האט דאס גאנצע
בלומען-בינמל
מיט געל-פארצערטע ליפן
דעם ווינט —
א קללה געשיקט.

נאר איין קנאספל
איז געבליבן
עקשנותדיק
און פריש ;
אויפגעבליט
מיט פריילינג-אויגן
אין קריגל וואסער
אויפן טיש.

קוקט עס אויף דער וועלט,
דער נייער,
פון דעם פארצערטן
שטאם ארויס ;
שפרייט עס ריחות,
שפינט עס פעדעס,
אז זיין שטאם
זאל וואקסן גרויס...

פאר זון-אויפגאנג

טרייסל אָפּ
די לעצטע טראַפּנס
פון דער נאַכט.
וויש אָפּ דעם טרויער
פון דיין פאַרצווייפלט
געזיכט.
אין מאַרגן-שמערנדיקן
ליכט.

דיין צעוואונדיקטע הויט
פון די גלות-טריט,
הייל אין די טויען
פון זון-אויפגאנג.

און גלויב ווי דער אמת.
גלויב ווי דאָס קינד.
אַז זיבן זונען
דיין מאַרגן שפינט.

דער לעצמער שמעטערלינג

דער לעצמער שמעטערלינג
פון זומער.
איז אריין
צו מיר אין צימער.

געשמעלט זיך אויפן פארהאנג.
געשמעלט זיך אויפן בעט.
און אויסגעזשומעט
א געבעט:

הער מיך, מענטשן-קינד
נאך אויס —
נישט טרייב מיך
פון דיין הויז.

ס'האט ביזער הארבסט
מיין נעסט צעשמערט.
גראז און בלום
האט אפגעפליקט דער ווינט,
ערגעץ אויף א נאקעט צווייגל
פלאטערט נאך מיין קינד.

זאל דיין פענצמער-ראם
מיין שלאף-בעט זיין,
ביז נייער פרילינג
וועט אַ בלענד מאַן
אין דיין שויב,
וועל איך דערוואַכן
פאַר דיר מיט תפילה
און מיט לויב.

מ י י ן ג ו ר ל

מיין גורל איז אַ פרינץ
אין בעטלער-קליידער,
מיין גורל איז אַ העלד
און זיצט געפאָנגען.

קוקט מיין גורל
ווי פון תפיסה,
מיט אויגן, וואָס קאָנען
אַ וועלט פאַרשלינגען.

און מיין נשמה
פלאַטערט, פלאַטערט,
בויעט וועלמן
אין דעם שווייגן.

ברעכט מיין שווייגן
אויס אין דונערס,
צעפליסט מיין טרער זיך
אין אַ מבול.

שווענקט אַראָפּ
דאָס שלעכטס פון ערדן,
ברענגען טויבן
זונען-בשורות.

עס ווארט די נאכט ווי איך

עס ווארט די נאכט ווי איך,
עס ווארט די נאכט ווי דו,
און קיין שטערן איז נישטאָ,
און קיין שטערן איז נישטאָ.

לויפט די נאכט ווי דו,
לויפט די נאכט ווי איך,
נעמט איר האַרף מיט זיך,
נעמט איר האַרף מיט זיך.

לויפן מיר אין דריי
פעלד און טייך פאַרביי,
מיט האַרפן אין די הענט
וועקן מיר די שטערן
וואָס האַבן נישט דערברענט.

באַשאַטנטע פרייד

פלאַטערט אַ פּרינגל,
פליט מיט געיעג,
מיט בשורות פון שלום,
צעוואַרקען זיך מעג...

ווערט קראַעשע נאַכט,
— מילד ווייסע טויב,
וואַרקעט פון שלום
און קראַקעט מיט רויב.

דורך דעם איז מיין פרייד
באַשאַטנט און גרוי,
ווייל, עס נעסטיקט נאָך
אין מאַרגן די קראַ.

ניט געצערמלט איז מיין ליד היינט

ניט געצערמלט
איז מיין ליד היינט,
ניט געטוהליעט,
ניט געגלעט.
ווייל איך וויל
געזאנג פון שלום
קומען זאל
אויף וועלט ניט שפעט.

טרייסמן, וועקן,
מיט דיין קלאנג,
זאלסטו היינט
דעם נייעם טאג,
וואס ליגט דארט ערגעץ
ווי א פליט,
אונטער וואלקן
און ער קלאנגט.

א לידער-קראַניץ

איך פלעכט פון לידער
היינט א קראַניץ.
ווי א גערמנער
פון זיינע בלומען;
זינגט יעדעס ליד
מיט זיין געזאנג
פאר וועלט פון שלום,
וואס וועט קומען.

שענקען וועל איך
דאס דעם העלד,
וואס פלעכט די פעלקעד
אין א קראַניץ;
און אלע לידער
וועלן זינגען,
פאר דער וועלט
א שלום-טאָניץ.

מיין ליד א פויגל

זיי דו, ליד מינס,
היינט א פויגל,
זיי די ווייסע
נח-טויב,
וואָס טראַגט
פאר וועלט
א בלעטל גרין,
א צייכן —
אז דער מבול
איז אַריבער,
וואַרקע אױם
א ניי באַנין.

דאָס געזאַנג פון העלד

מיך שרעקט ניט קיין דונער,
מיך שרעקט ניט קיין בליץ;
כ'קום פון וואולקאַנען,
מיט פייער איך שפּריץ.

דעם הונגער געזעטיקט,
מיט שרעק און מיט גרויל;
פאַרביסן פאַר שפּיזן —
אַ בלוטיקע קויל.

געלאָפּן צום שמורעם
האַלב נאַקעט אַן קלייד;
מיט מעכטיקע נעגל
געאַקערט, געזייט.

איצט שרעקט מיך ניט קיינער,
איך באַד זיך אין ים;
טראַג פון באַפּרייאונג
אַ העלישן פּלאַם.

אַ פּלאַם וואָס וועט אויפּגיין
ווי אַ הערלעכע פּאַן;
אין יעדערן חושך
צעגליען אַ זון.

דאס מאַרגנליד

אין זיבן שלייערן
היל איך דיר, ליד,
ווי לאַנג איך גרין דיר
אין מיין געמיט.

בליסטו פריי
ווי זאָנג אין פעלד,
וועט קיין הונגער
זיין אויף וועלט.

וועט קיין הונגער
זיין אויף שטראַל,
מיט קרוגן פולע
וועלן מאַמעס
גיין פון קוואַל.

זונען וועלן
שיינען זיבן,
אָפּווישן
דעם צער פון וועלט.

מענטש וועט זיך
ווי אַ גאַט דערהויבן,
און אויפבויען
זיין ניי געצעלט.

שלאף איין, מיין קינד

שלאף איין, מיין קינד,
נימ שרעק,
עס איז דער מכול
שוין אוועק.
שווערע וואלקן
שוין צערינען,
בלויע הימלען
קומען.

שלאף שוין רואיק
איין, מיין קינד,
שוידערסט נאך
פון קריג,
פון ווילדן פייער
וואס האט פארברענט
דיין וויג.

פון די אלע
פיינען, שרעקן,
וועסטו אויסוואקסן
א העלד.
און באצאלן די שונאים
פאר דער
אומגעבראכטער
וועלט.

וויין נישט

וויין נישט, פייגעלע,
שלאף איין,
עס וויגט דער טייך שוין
די פישעלעך איין.

דער לעצטער זון-שמראל
אויף בארג פארנייט,
אויף שפיצן פינגער
די נאכט שוין מרעם.

זי ווישט די מרער
פון בלאט און בלום,
הערט זיך צו
צו פייגל-ברום.

אין דעם פענצטער
דארט אין שויב,
לבנה פלאטערט
ווי א מויב.

שיט מיט שמראלן
ווי מיט צוויט,

צינדמ דיין שמערן
אין הימל מימ.

וויין נישמ. פייגעלע.
שלאף איין.
עס וועט דיין לעבן
א לויטערער שמערן זיין.

די צוועלפטע שעה

שלאף איין, מײן קינד,
האָב דו,
עם האַט געקלאַפּט
די צוועלפטע שעה.

דער שונאָ מוז איצט
פּאַלן ווי אַ הינט
און דו ווערסט פּרײַ
ווי אַ פּרילינג-ווינט.

שלאף שוין, שײנער,
צעשמראַלט ליכט,
— דײן שמײכל
ווישט דעם צער
פון ישראל'ס געזיכט.

דײנע אויגן
— בלויע הימלען
פון יידיש לאַנד,
פאַרשאַלטן וועט
דער שונאָ זײן.

אויף אייביק
אפגעדארט זיין האנט.

שלאף איין, מיין קינד,
האָב דו,
עם האַט געקלאַפּט
די צוועלפטע שעה.

II

וועז עס שווייגט מיין ליד

ווען עס שווייגט מיין ליד

ווען עס שווייגט מיין ליד,
טונקט זיך מיין געמיט,
אין ימען טרויערן,
אדער, אין ימען פרייד.

וויקלען זיך ווערטער
אין הארץ, ווי די קנאָספּן,
שעפטשען, איך זאל זיי
צעבליען אין ליד.

נאָר שווייגנדע פרייד
איז טיפער פון ווערטער,
שווייגנדער טרויער
טיפער פון רייד.

כליבן די ווערטער
פארוויקלמט אין קנאָספּן,
פארהילן זיך טיף
אין מיין הארץ.

מ י י ן ט א ט ע

וואו איך זע א ספר ליגן
א סידור, א גמרא.
דארטן שוועבט
מיין טאמנס אויגן.
הימלען בלויע
אויסגעשמראלטע.

ווען ער פלעגט
אין ספר קוקן,
סיי ביינאכט.
און סיי באגינען.
האבן תפילה'ס
זיך צעלויכטן
אויף זיינע ליפן
ווי רובינען.

און דעם טאמנס
גמרא-ניגון,
פלעגט זיך שפרייטן
ווי טרויבן-צוויטן.
און יעדער ווינקל
פון דער שטוב,
זיך געשפיגלט
אין הייליקייט
צעבליטן.

כ'האָב דערקענט מיינע טעג

כ'האָב דערקענט מיינע טעג
די נישט דערלעבטע.
כ'האָב דערקענט מיינע נעכט.
די נישט דערשמרעכטע.

אין רוישן פון קוואַלן
דערקענט זייער שמראַם,
אויף מורעמס פון פרייהיים,
דערקענט זייער טרוים.

אין קינדערשע שמויכלען
דערזען זייער פראַכט,
אין זונען וואָס וואַשן
דאָס שוואַרץ פון דער נאַכט.

דער חלום פון בעטלער

אויף טונקעלע, נאכמישע טרעפ
דרעמלט אַ בעטלער.
געדרייט אין אַ קנויל
איז זיין גוף,
און חלומט :
פון ברויט און פון וויין,
און אַ ווייכן געלעגער
צום שלאָף.

געלאַטעט זיין קלייד
איז מיט נאַכט,
דאָך ליבט אים אין חלום
אַ מיידל אַ פראַכט.

זי גלעט און זי קושט אים
די פעך-שוואַרצע האַר,
וואָס שויבערט דער ווינט
שוין גאַר לאַנגע יאָר.

זי ברענגט אים אַ ברויט,
— לבנה די גרויס,
אַ קריגל, מיט בלוט-רויטן וויין,
און ווינט און פאַרווינט
זיין טונקעלע פיין.

דו האַסט נישט געוואוסט

עס האָט געבליב
דער עפּלבוים,
און דו האַסט נישט
געוואוסט.
עס זענען פירות
צייטיקע,
געפאלן צו דייןע
פּיס.

יונגע ווינטן
לוסטיקע,
געקומען צו דיין
מיר.
אַפּגערומ
פון זייער וועג,
געפיפט פאר דיר
אַ שיר.

אויסגעזונגען
דיר אַ ליד,
ווי טייכן
האלדזן זיך
אין שמיל.

און דער פרישער
קארן,
האט צוגערוישט
אין מיל.

עס זענען פירות
צייטיקע,
געפאלן צו דיינע
פיים.
עס האט געבליט
דער עפלבוים,
און דו האסט נישט
געוואוסט.

י. 5. פ ר ז

דו ביסט געווען
און דו וועסט זיין!
ביסט דער נביא
און דער וויין.

דו ביסט דאָס ליכט
וואָס גייט נישט אַוּס,
דיין פּערל-וואָרמ
פון ימען שוים.

איצט רעדט דיין גייסט
צו אונדז פון באַרג,
ווי אַ נביא
טילד און שטאַרק.

יעדעס וואָרמ דינעם
ווי אַ ליכט,
צינדט אין יעדן
מענטשן-האַרץ.

אַלע מענטשן
זענען ברידער.

ווייס, און ברוין,
און שווארץ.

אויסגעמישט האַסמו
די פאַרבן,
ברידערלעך און גוט
שמראַמט אין מיר נאָך
פון מיין קינדהייט
דיין נבואה-בלומ.

דאָס נעגער־געזאַנג

דו שמייכלסט, ווייסע,
פון מיין ליבע,
חזקסט פון מיין
שוואַרצער רויז.
טיף אין האַרצן
לייכט מיין ליבע
ווי אַ שמערן
שיין און גרויס.

שפיגל, ווייסע,
זיך אין שמערן,
זע, ווי לויטער
איז זיין גלאַנץ.
זעסט אַ גערטנער
פלעכט פון בלומען
פון אַלע פאַרבן
נאַר איין קראַנץ.

דער שיכפוצער

אויף די קני
דער שווארצער פוצער.
פוצמ די שיך
דעם ווייסן הער.
פינקלמ נאכט
מיט לוסט און צויבער.
גליט ביי אים
א הייסע פרער.

פוצמ ער אלץ
וואס מער, און מערער.
זאמלען פרערן
זיך א קראנץ.
און עס צירן
זיך די ווייסע
מיט דעם נעגערס
פרערן-גלאנץ.

די וועשן

שפאנמ פון דארף
די שווארצע וועשן.
איילט מיט מידע מריט.
אויף איר קאפ
א ווייסן פאק.
וואס פאלט אראפ
און ווערט צעשיט.

קלייבט זי יעדעס
שטיקל גרעט.
ווי א שנימער
יעדן זאג.
ביז אויף אירע
טונקל-הענט.
כלייבט דער לעצטער
זון-פארגאנג.

א נעגער-ליד

שוואַרץ איז מיין הויט,
נעגער מיין נאַמען,
איך וויל אַז אַ וועלט
אַ נייע זאַל קומען.

ניש האַסן זאַל מען
מיין טונקעלע הויט,
אין לאַנד פון די ווייסע
זאַל אויפגיין מיין ברויט.

די גאסן-הענדלערן

אויף די קנייטשן
פון פנים
פון דער ארעמער
הענדלערן,
איז די זון
פארגאנגען.

איר מידער בליק
האט פארטונקלט,
די בלאנדע קרויזן
פון דער זון.

און זי האט איינגעדרימלט
ביי איר גראשנדיקער
סחורה,
מיטן זעלבן חלום
ווי די זון.

ד י ק ר א ע ו

די קראען, די קראען,
זיי האב איך פיינט.
זיי קומען אנוואגן
א בשורה פון פיינד.

קומען פארשפרייטן
חושך און קעלם,
שרעקן די בלומען
אין גארטן אין פעלד.

קראקען, און קראקען,
אן ענדע, אן סוף,
די ליליען, די ווייסע
צימערן ווי שאף.

די רויזן, די רוימע,
מיט חכמה פארטראכט.
ווילן אומברענגען
די קראעשע מאכט.

דאָס ים-האַרץ

עס וויינט דאָס ים-האַרץ
און כליפעט,
רעדט צום שמורעם
מיט געוויין.

שמורעם, שמורעם!
וועלטן-קערער,
זע, איך בעט דיך,
שטיל זיך איין.

זיי נישט ווי דער
ווילדער פאסטעך —
נישט טרייב די וועלן
ווי די שאַף,
אן סוף.

אַ ווילדן פייף
דער שמורם גיט,
לאַכט זיך פון דעם
ים-האַרץ אויס,
זו - זו - זו,
פיו - פיו - פיו!

ד ע ר ו ו א כ ו נ ג

דו ביסט א האר
און ווילסט געווינגען.
ווערן רייכער.
און מער לאנד;
שמעל דיין לעבן
אין געפאר.
זאל בלוטיקן
דיין האנט!

עס וויל דאס פאלק
שוין מער ניט געבן
זייער לעבן
פאר דיין רום;
ווייל א זון
איז אויפגעגאנגען
פאר יעדן מענטש
פון אומעמוס.

עס האבן בשורות
זיך צעווארקעט.
ווי די טויבן
אין א געסט;
אז פארטרייבן
וועלן פעלקער
יעדן האר —
ווי א פעסט.

קינדער פון נייעם לאַנד

מיר זענען קינדער
פון נייעם לאַנד,
צונויפגעקניפט
מיט פויער-באנד.

כאַטש מיר זענען
נאָך נישט גרויס,
צערמלט אונדז
קיין מאמעס שוים.

מיר לעבן פריי זיך
ווי די ווינטן,
ווי די ווינטן
אויפן סטעפ.

מ'טוט פאר קיינעם
זיך נישט בויגן,
אונדזער שמאַלין,
ווי אַדלער-קעפ.

פעלדזיק פעסט
איז אונדזער מומ.

ס'ברויזש ווי ימען,
אונדזער בלום.

מיר זענען גרייט
אויף קאמף און שלאכט,
צו גליען זון
אין חושך.

איך ליב דיך

איך ליב דיך,
און וויל פון דיר
געליבט זיין,
און וויל
אז דיינע תפילות
זינגען זאלסטו
נאר פאר מיר.
כאטש איך ווייס
דו ביסט שוין לאנג
אן גלויבן,
דאך וויל איך:
אז מיין ליבע
זאל זיין פאר דיר
אן גלויבן,
און איך —
דיין גאט.

דיין אויגן-גלאַנץ

דיין אויגן-גלאַנץ
האַט אויפגעוועקט.
אַ גאַלדן-פישל
אין מיין נשמה-טייך.

דיין שמייכל
האַט ווי אַ כישוף
אויפגעבראַכט,
דעם צויבער-חלום
פון אַ זומער-נאַכט.

און איך בין
זומערדיק צעהעלט,
עס שפיגלט זיך
מיין ליבע,
ווי מאַרגנזון
אין שויבן.

צו דיין פעלדזן-ברוסט
האָסטו מיך געשמידט,
האָסטו רובינען-שמיינער
געגאָסן פון מיין בלוט.

ביסט מעכטיק ווי דער אַדלער
און ווי פעלדזן פעסט.
שוועבסט מיט מיר דורך ימען
צו דיין פרייער נעסט.

*
* *
*

עם האָט דער ווינט געצערמלט
די לאַקן פון דער נאַכט,
האַבן אירע אויגן
מיט שמערן אויפגעוואַכט.

און זי האָט געשמייכלט
מיט איר שוואַרצן חן,
האַבן זיך צעשמראַלט
מיט כישוף אירע ציין.

ווינט האָט זיך צעשמורעמט
ביי איר לבנה-ברוסט;
ווערט די נאַכט פאַרשיכורט
פון דעם ווילדן לוסט.

און זי דרימלט איין
אויף די הענט פון ווינט,
ביז דער מאַג וואַכט אויף,
ווי אַ וואונדער-קינד.

צו די בלומען

איך וועל לויפן
צו די בלומען.
וואָס מיין ליבער
האַט געפלאַנצט.
און פאַרזאָגט
האַט ער: פון זיי —
פלעכטן מיר
אַ קראַניץ.

נאָר פאַר זיי
וואָלט איך געקאַנט.
מיין טיפּן צער
דערציילן.
אַז ביינאַכט
אין הימל,
טוט מיין שמערן
פעלן.

און זיי וואָלטן
הערן.
מיט טרויער
אויף מיר קוקן.

— אין די בלומען —
בעכער,
שמיל די טרערן
שטיקן.

נאַר עס דאַכט מיר
ווי פון וויימן,
מישעפטשען שמיל
צו מיר די בלומען:
ער איז געפאלן
אויפן שלאכט,
וועט צו דיר
שוין מער נישט קומען.

עס איז שפעט

טונקל ווערט,
די זון פארגייט,
גיי מיין קינד,
דעם טאג באגלייט.

צעלאז די בלאַנדע
לאַקן-צעפּ,
היל דיר איין
אין שוואַרצן קרעפּ.

לויף אויף גיך
צום טייך ביים ברעג
דאַרמ זעט זיך נאָך
אַ זונען-פלעק.

אַ שמילע תפילה
דאַרמ זאָג.
דעם טאָג, דעם טאָג,
באַקלאָג.

דער בלעמער-פאל פון האַרבסט

אין דעם בלעמער-פאל
פון האַרבסט,
שוועבט דער זומער-נאַט
אַרום.

פרואווט אַ ווינמל
מאַכן מילד,
טוט אַ וואַלקן
אַ צעטרײב.

לויפן קינדערלעך
אַרויס.
פרייען זיך
מיט זון פון האַרבסט,
און די זון,
מיט לעצטע כוחות
טוט די וועלט
אַ בריי,
און דער האַרבסט
מיט שווערע וואַלקן
טוט דעם הימל
אַ פאַרצײ.

דריקט, און דריקט,
דאָס הימל-האַרץ
פון די וואַלקן
שווער,
צעגייט זיין האַרץ
אין רעגן-טריב —
דאָס איז
דעם הימלס פּרער...

ס'האט טויט זיך פארגנבעט

(געהייליקט דעם אַנדענק פון י. מ. ווייסנבערג)

אין מיטן זומער
פארן שניט,
האט טויט זיך פארגנבעט
מיט שמילע טריט.

ווי הארבסמיקער רעגן
געקלאפט אין דיין שויב
עפן, עפן,
כ'בין אַ טויב.

מיינע פליגל זענען נאם,
שמורעם האט מיין נעסט צושמערט,
די ווערבע טרויערט אויכעט מיט
און בויגט איר קאפ צו דר'ערד.

לאז מיך נעכטיקן
די נאכט,
כ'האב אַ בשורה
דיר געבראכט.

א בשורה
פון דיין שענסמן מרוים :
פאלשע תורות
שווענקט א מכול ;
עכמע, טובלען זיך
אין רוים.

דו האסט געגלויבט,
דאס פענצטער אויפגעמאכט
האט דער מויט
אריינגעפלאמערט,
און ביי דיר
א נעסט געמאכט.

האסט א קרבן
אפגעגעבן,
בלויז דיין גוף,
ניט דיין מרוים ;
און אין דער לופט
האט אלץ געשעפמשעט,
תפילהדיק דיין מרוים :
פאלשע תורות
שווענקט א מכול ;
עכמע טובלען זיך
אין רוים.

אזוי איז דאָס לעבן

אזוי איז דאָס לעבן,
נישט טרויער, נישט וויין,
כאַטש דער טייוול
פאַרטונקלט דיין שיין.

ער ווייזט דיר פאַלאַצן
און שלעפט דיך אין תהום,
אַט גליסמו ווי זונען,
אַט טונקלט דיין טרוים.

אזוי איז דאָס לעבן
עס שמידט האַמער און שווערד,
אזוי איז דאָס לעבן
געבורט און צעשמערט.

דער צוילינג

דאָס איז דער צוילינג
פון דער צייט.
דער צויבער-ניגון
פון דער פלייט.

געבורט און פאָרגיין
א שוועסטער-צוילינג.
איינע האַרבסט
די צווייטע פּרילינג.

פּוצט די ערשטע
זיך אין צווייט.
שפּאַנט די צווייטע
מיט דערנער-טריט.

צעשמאַלט די ערשטע
זיך אין רוים,
שלעפט די צווייטע
איר אין תּהום.

און אזוי וועלט איין,
וועלט אויס —
שפינען זיי
דאָס לעבן אויס.

האַסט אויפגעברויזט מיין בלוט

האַסט אויפגעברויזט
מיין בלוט,
ווי אַ שמורעם
דעם ים.
האַסט אויפגעלויכטן
ווי אַ גאַט,
פאַרברענט מיך
אין דיין פלאַם...

איצט בין איך
אויפסניי געבוירן,
צעשטראַלט
פון יענעם פלאַם.
וואָס האַט אויפגעברויזט
מיין בלוט,
ווי אַ שמורעם
דעם ים.

די עקשנותדיקע רויו

איך וועל דיך נישט
ארײַנלאָזן, האַרבסט,
כ׳וועל דיך טרייבן
דורך יעדן שפּאַלט
פון מיר.
מיט זון וועל איך
פאַרהענגען,
די פענצמער
פון מיין הויז,
און אייביק בלייבן
די פּרילינג -
רויו.

כ'זויל אנטלויפן

כ'זויל אנטלויפן
פון מיין לאנגווייל —
פון דער אנגעשטייפטער
שמאט!

וואו איך מוז
מיין סוד באגראַבן
פון מיין ברויזנדיקן
בלום.

פון דער שמאט
וויל איך אנטלויפן!
די מענטשן זענען
ניכטער קליין;
זענען אלע
ווי געשמאַרבן.
פאר מיין שוימעדיקן
וויין!

וואַנדערן וועל איך
איבער וועלמן.
בלאָנדזשען איבער
וואַלד און סטעפּ;

און דער ווינט —
דער ווילדער שטיפער —
וועט צעפלעכטן
מיינע צעפ!

און איך וועל אלץ
בלאנדזשען, זוכן,
איבער וועלטן,
גאנץ אליין —
ביז א נייער
דור וועט אויפגיין
פאר מיין שוימעדיקן
וויין.

דיין נשמה — א פויגל-צווילינג

דיין נשמה —
א פויגל-צווילינג,
אינע איז
די שווארצע ראב,
די צווייטע —
די בלויע טויב.

און זיי נעסמן זיך
צוזאמען,
טרינקען ביידע
פון איין קוואל;
נאגט די טויב
דאס זיסע אויס —
און די ראב —
דאס גאל.

און זיי לעבן זיך
בשלום,
א וואונדער,
וואס געשעט;
ווען די ראב
קראקעט ווילד,
ווארקעט טויב
מיט תפילה'ס מילד.

איך — דאָס לעבן

איך, דאָס לעבן,
בין דער כישוף,
און באַכישוף
גאַר די וועלט.
מענטשן, חיות,
פייגל, בלומען,
יעדער וויל
מיין וויין באַקומען.

מיאָגט זיך
און מען רייסט זיך,
צו די מילדע
כישוף-בעכער.
וואָס זיי גלאַנצן
מיט אַ שייַן,
תמיד שוימט
אין זיי דער וויין.

איך, דאָס לעבן,
בין שוין זיכער,
אַז מען וועט מיך
שמענדיק ליבן.
זאָל אַפילו
מיין וויין זיין גאַל,
דאָך רייסט זיך יעדער
צו מיין קוואַל.

וואַרט נישט

טרינק פון בעכער,
ווען ער שוימט,
באָד אין טייד זיך
ווען ער שמראַמט.

כאַפּ די פישלעך
ווען זיי שווימען,
פון פרישע טייכן
ווען עס קומען.

לאַז דיך אין די וועלטן
פליען,
ריים די בלומען
ווען זיי בליען.

ניט לאַז פאַרביי
קיין איין מינוט,
ריים פון לעבן
וואָס ס'איז גוט.

ניט וואַרט דיין קאַפּ
זאַל ווערן וויים.

און דער מייד
צ בריק פון אייז.

דער בעכער לער,
קיין בלומען בליען,
דו וועסט אין וועלמן
מער נישט פליען.

עס דרימלען די שמורעמס

עס דרימלען די שמורעמס
אין פעלדזישע בעטן ;
פארוויגן די ימען זיי,
מיט כוואלישע גלעטן.

שמיל אויף די פעלדזן,
מען הערט נישט קיין רודער,
עס ליגן די שמורעמס
געטוליעט, ווי ברידער.

זיי זעען אין הלום
וואולקאנישע פלאמען,
וואס פלאצן פון בענקשאפט
נאך שמורמישע ימען.

און ווען די ימען
פארוויגן די שמורעמס,
פארדרימלען זיי אויך
אין נאכמישע ארעמס.

ווען איך מיש
 די זכרונות-בלעסער,
 פון מיין לעבן,
 פון מיין צייט,
 וואקסטו אויס
 א בלומען-טורעם,
 אויף מיין לעבנס-בייט.

דו ביסט געווען
 מיין רעגן,
 ביסט געווען
 אי זון, אי ווינט,
 ווען איך האב
 דאס ערשמע ליד מיינס,
 אין שמורעם-ווינט
 געשפינט.

דו קוקסט מיט דיינע
 מאמע-אויגן,
 אין אלע פענצער
 פון מיין נשמה אריין.

צערמלסט מ'ך.
ווארעמסט מ'ך
מיט דיינע כישופן אויס.
ביז מיר ביידע
ווערן ליד.

דאָס ליד פֿון ניט דערזאָגטע רייד

מיר זענען
ניט דערזאָגטע
רייד,
דאָס איז אונדזער
צער,
און אונדזער
פרייד.

מיר זענען ניט
קיין פֿלאַנץ
פֿון סתם
אַ וועג.
וואָס עפנט
זיינע קנאַספֿן,
פֿאַר וועג
און שמעג.

פֿאַר יעדן
מינדסטן ווינמל
וואָס עס בלאַזט,
צעפֿלאַפלען זיך

די בלומען,
און דאס גראז.

מיר זענען גאר
די קנאספן תפילות
וואס הייליקט
יעדן לייד.
די בלומען-מעמפלען
פון געמלעכע
פרייד.

מײן ליד

איך האָב דײַך, ליד מײַנס,
אָפּגעלאָזט
אויף דער וועלטס
באַראַט:
קומסטו אָן
מיט מאַרגנמוי,
אין דער גרויער
שטאַט.

קומסטו אָן
מיט טרייסטער-טרייט,
נביאיש
שמיל באַזאַכט;
דיינע ווערמער —
ווייסע טויבן,
פלאַמערן
דורך נאַכט.

און זיי וואַרקען
אויס אַ בשורה,

פאר דער וועלט
פון פיין;
און לערע קרוגן
ווערן פיל —
מיט שוימעדיקן
וויין.

א שלעכטער ווינטער-הלום

עם הלומט זיך דעם ווינטער
אז דער שניי ווערט שווארץ,
די זון, זי ברעכט זיין אייז-בריק,
עם צעגייט אין אים דאס הארץ.

די ערד זי קוקט שוין ווידער
מיט די צויבער שווארצע אויגן,
און די פרילינג-שוואלבן
זענען לוסטיק דורכגעפלוין.

און האבן זיך צעזונגען
מיט פויגלשן געברום, —
דערוואכט ער פון זיין הלום
מיט שרעק און טרויער שטום.

דערזעט ער אויף די וועגן
ווי ס'שווימט זיין האב און גומם,
די פערל-ווייסע שנייען
צעטאָפּטשעט מיט די פיס.

דער ווינטער נעמט דערפילן
זיין שונא — פרילינג גייט,

דערזעט אין יעדער מייכל
פּרילינגדיקע פּרייד.

צעגניש זיין האַרץ פון ווימאַק
און לאַזט פון צער אַ מרער,
צעשווימט ער אין די מייכן
און ער ווערט נישט מער.

ערב - פּרילינג

שרייבט דער פּרילינג
צום ווינטער אַ בריוו:
צעבליען זיך אותיות
אין ווינטן-געשטיף...

באַפעלט ער דעם ווינטער:
פאַרנעם זיך און גיי,
לאַז פריי מיינע ביימער,
גיט פאַר דיר רוישן זיי.

זיי רוישן און רופן
איך זאל זיי באַגרינען,
די נאַקעטע צווייגן
מיט בלומען באַשפינען.

זויל דו מיט דיין הויך
האַסט פאַרלאַשן די פרייד,
געלאַזט זיי פאַר שטורעם
נאַקעט אַן קלייד.

סאַ נעם דיין געפּעק,
דעם טרויער מיט זיך,

זאל צערונגען דיין וועזן
אין טייכן אויף גיך.

ווען וועסט לעזן מיין בריוו,
וועל איך זיין שוין אין וועג.
מיט פויגל-געזאנג
און זוניקע-טעג.

פריינד

פריינד זענען ווי בלומען.
פריינד זענען ווי ווינט.
האָב איך אויך אין פּרילינג
אַ פּריינד זיך אויסגעגרינט.

גלויב איך אין דער פּריינדשאַפּט.
ווי אַ פּרומער ייד.
ציטערט אויף מיין האַרץ.
צעשמראַלט זיך אין אַ ליד.

זינג איך שוין דעם ניגון
פון פּרילינגדיקן צוויט:
ביז דער קאַרן
איז אויפגעגאַנגען
האַט די פּריינדשאַפּט
אַפגעבליט.

און איך גלויב נאָך אַלץ
אין פּריינדשאַפּט.

ווי דער פּרילינג
איין זיין צוויים.
איין דעם מענש
מיט פולע קערנער,
ווי די זאנגען
פארן שנים.

א י נ ה א ל מ :

זייט		זייט	
51	דאָס נעגער־געזאַנג	9	די מאַמע
52	דער שיכפּוצער	10	אַ געבעט
53	די וועשן	11	ביי די שוועלן
54	אַ נעגער־ליד	13	ביים ראַנד פון וועלט
55	די גאַסן־הענדלערן	15	קוקן פּלאַמען אין מיין שויב
56	די קראַען	16	דאָס אַש פון קרבנות
57	דאָס ים־האַרץ	17	צום פּרילינג
58	דערוואַכונג	19	די בענקשאַפט איז געבליבן
59	קינדער פון נייעם לאַנד	21	ניט שרעק זיך
61	איך ליב דיך	22	אַ בינטל זשאַסמין
62	דיין אויגן־גלאַנץ	24	פאַר זון־אויפגאַנג
63	דו	25	דער לעצטער שמעטער־לינג
64	***	27	מיין גורל
65	צו די בלומען	28	עס וואַרט די נאַכט ווי איך
67	עס איז שפעט	29	באַשאַטנטע פּרייד
68	דער בלעטער־פאַל פון האַרבסט	30	ניט געצערמלט איז מיין ליד היינט
70	ס'האַט מױט זיך פאַרגנבעט	31	אַ לידער־קראַנץ
72	אַזוי איז דאָס לעבן	32	מיין ליד אַ פּויגל
73	דער צווילינג	33	דאָס געזאַנג פון העלד
74	האַסט אויפגעברויט מיין בלוט	34	דאָס מאָרגנליד
75	די עקשנות־דיקע רױז	35	שלאָף אין מיין קינד
76	כ'ווייל אַנטלויפן	36	וויין נישט
78	דיין נשמה אַ פּויגל־צווילינג	38	די צוועלפטע שעה
79	איך, דאָס לעבן		
80	וואַרט נישט		
82	עס דרימלען די שטורעמס		
83	דו	43	ווען עס שווינגט מיין ליד
85	דאָס ליד פון ניט דערזאָגטע רייד	44	מיין מאַמע
87	מיין ליד	45	ב'האַב דערקענט מייע טעג
89	אַ שלעכטער ווינטער־חלום	46	דער חלום פון בעטלער
91	ערב־פּרילינג	47	דו האַסט ניט געוואוסט
93	פּריינד	49	י. ל. פּרץ

2-מע אַפטיילונג

בױז איצט דערשינען:
 שרה בירנבוים
זינג איך מיר
 לידער

Este libro ha sido terminado
el día 5 de enero de 1950
en los Tall. Gráf. CULTURA,
Sarmiento 2157 - Buenos Aires